

**DET HÄR ÄR ETT
STYRDOKUMENT**

RIKTLINJE

Riktlinje för God ekonomisk hushållning

Dokumentkategori: Normerande
Beslutat av: Kommunfullmäktige
Antagen: 2023-11-23
Diarienummer: KS/2023:00671
Dokumentet gäller för: Alla nämnder
Dokumentansvarig: Kommunstyrelsen
Ansvar för revidering: Kommunstyrelsen

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Inledning

Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer.

Enligt kommunallagen (2017:725, 11 kap.) ska kommunerna ha verksamhetsmål och finansiella mål som främjar god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen.

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin och verksamheten både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. Om kostnaderna i ett längre perspektiv överstiger intäkterna innebär det att kommande generationer får betala för denna överkonsumtion. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

Kommunfullmäktige beslutar om nivåerna på exempelvis ekonomiskt resultat, skuldsättning och förmögenhet i respektive Mål och budget med flerårsplan. Kommunstyrelsen ansvarar för att nivåerna uppnås.

Enligt kommunallagen ska kommunens balanskravsresultat vara positivt. Det innebär att intäkterna varje år måste balansera kostnaderna. Blir balanskravsresultatet negativt måste det regleras inom tre år.

Kommunallagen ger kommunerna möjlighet att inrätta en resultatutjämningsreserv (RUR) som kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. Hanteringen av en RUR måste regleras i en riktlinje för god ekonomisk hushållning.

Målstyrning

Mål för verksamheten

Kommunallagen säger att kommunfullmäktige ska besluta om mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Det innebär att resurserna i verksamheten ska användas till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om målen och riktlinjerna har uppnåtts och följts.

RIKTLINJE

I samband med beslut om Mål och budget med flerårsplan fastställer kommun-fullmäktige mål för kommande fyra-årsperiod.

Finansiella mål

Enligt kommunallagen ska kommunen i samband med budgeten ange finansiella mål för ekonomin som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen ska följas upp i delårsbokslut och i årsredovisning.

Botkyrka kommuns långsiktiga finansiella mål innebär att varje generation själv ska bära kostnaderna för den kommunala service som den konsumerar. Kommande generationer ska inte behöva betala för det som tidigare generationer förbrukat. Det innebär att kommunen i ett längre perspektiv bör uppnå följande:

- Kommunen ska under en tioårs period ha ett genomsnittligt resultat efter balanskravsjusteringar, exklusive exploateringsintäkter och gatukostnadsersättning, på minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- En genomsnittlig självfinansieringsgrad av investeringar på minst 75 procent.
- Koncernens soliditet ska ligga på minst 30 procent.

Med självfinansieringsgrad menas hur stor andel av årets investeringar som kommunen har finansierat genom summan av årets avskrivningar, resultat, exploateringsintäkter och gatukostnadsersättningar.

I samband med beslut om Mål och budget med flerårsplan fastställer kommunfullmäktige finansiella mål för kommande budgetår och planperiod.

Resultatutjämningsreserv

Kommunallagens bestämmelser

Om vissa angivna förutsättningar är uppfyllda får kommunen i balanskravsutredningen reservera och disponera medel till/från en resultatutjämningsreserv (RUR). Om RUR ska användas måste riktlinjerna för god ekonomisk hushållning även omfatta hanteringen av en sådan reserv.

RIKTLINJE

Enligt kommunallagen får reservering till RUR göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger

1. en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller
2. två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Kommunen får till en resultatutjämningsreserv reservera medel som får användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Bestämmelser i Botkyrka kommun

Resultatutjämningsreserven får disponeras vid befarad eller konstaterad lågkonjunktur. Lågkonjunktur bedöms utifrån utvecklingen av det reala skatteunderlaget (om den reala skatteunderlagsutvecklingen i riket understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren) och/eller om Sveriges kommuner och regioner (SKR) eller Konjunkturinstitutet bedömer att Sverige befinner sig i en lågkonjunktur.

Det finns inget maxbelopp för resultatutjämningsreserven.

Medlen från resultatutjämningsreserven ska täcka ett negativt balanskravsresultat för att uppnå balans. Det gäller såväl i budgeten som i årsbokslutet.

Synnerliga skäl vid negativt balanskravsresultat

Enligt kommunallagen 11 kap 5 § ska kommuner och regioner varje år upprätta en budget för kommande kalenderår där intäkterna överstiger kostnaderna (det så kallade balanskravet). Vid beräkningen av balanskravsresultatet ska årets resultat rensas för vissa poster som inte avser den egentliga verksamheten. Undantag från detta får göras om det finns synnerliga skäl. Enligt den 13 § ska ett negativt balanskravsresultat återställas under efterföljande tre år. Fullmäktige får besluta att inte återställa det negativa balanskravsresultatet om det finns synnerliga skäl.

Det är kommunfullmäktige som beslutar om vad som utgör synnerliga skäl för att upprätta en budget som inte är i balans eller för att inte återställa ett negativt balanskravsresultat i samband med årsbokslut. Vid beslut om budget med negativt balanskravsresultat ska kommunfullmäktige ange skäl till det.

Laglighetsprövning kan inte ske av kommunens budgetbeslut eller beslut att inte reglera ett negativt resultat.

Eventuella ändringar i kommunallagen från och med 2024

Regeringen har överlämnat en proposition till riksdagen med förslag till ändringar i kommunallagen kring ekonomistyrning. Denna riktlinje kommer att aktualiseras om det blir ändringar i kommunallagen avseende regelverket kring resultatutjämningsreserven samt om det blir möjligt att införa en resultatreserv.

Långsiktigt program för God ekonomisk hushållning

Under 2024 kommer kommun att arbeta fram ett långsiktigt program för God ekonomisk hushållning. Programmet kommer att omfatta verksamhet och ekonomi och ha minst ett 10 årigt perspektiv. Syftet med programmet är att säkerställa framtidens välfärd. Programmet kommer att vara styrande långsiktigt och integreras i kommunens årliga budgetprocess. Framtagande av programmet kan innebära förslag till förändringar i riktlinjen för God ekonomisk hushållning.